

Tutu ña uvi ña ni ke'i San Pablo kua'an nda'a' ne ini xini Jesús, ne ndiee' ñuu Corinto

Ti'vi' ra cha'an' nia

1 ¹Yu'u nduu' Pablo, te Jesucristo ni tianu' yu'u te sania'á i ichi' a saa kuní Ndiosí. Te yu'u xiin' ñani' e' Timoteo ndii, ti'vi' ndu cha'an' ndo'ó, ne nakayá xa'a' Ndiosí ñuu Corinto, te ti'vi' tu ndu cha'an' sakuu' ne nduu' kuenta a, ne ndiee' kanii' nuu' ñu'u' Acaya. ²Na sañu'u' na Ndiosí, yuva' e', xiin' xto'o' e' Jesucristo ndo'ó, te na taxí tu a ña maní' koo xiin' ndo'.

Ka'an Pablo xa'a' ña ni ndo'o' ra

³Ka'nu' va ña nduu' Ndiosí, yuva' xto'o' e' Jesucristo, te nduu' tu a ña kuvita ini xa'a' e', te saki'ví tu a yoo'. ⁴Te sakan' tu saki'ví a ndu'u nuu' sakuu' ña ndo'o' ndu, te sakan' kuví saki'ví tu ndu'u ne yoo nuu' ndee ka nuu' tundo'o' saa nii' ni saki'ví Ndiosí ndu'u. ⁵Kuachi' ndii, kii' kua'a' ka ndo'o' ndu xa'a' Cristo ndii, kua'a' ka tu saki'ví Ndiosí ndu'u nuu' tundo'o' jaan' xiin' nda'a' Cristo. ⁶Ndisu' naa' ndo'o' ndu ndii, ndo'o' ndu te ki'vi' ndo'ó, te ndo'o' tu ndu, te kaku' ndo'. Te naa' ki'vi' ndu'u ndii, ki'vi' ndu'u te ki'vi' tu ndo'ó, sakan' te kuví sandieni ndituní ndo' nuu' tundo'o' ña ndo'o' ndo' jaan' ndee naa' ndo'o' ndu'u. ⁷Te ini va tu ndu xini ndu Ndiosí xa'a' ndo'ó, sakan' ña xini' ndu ña ndo'o' ndo' saa nii' ndo'o' ndu, xa'a' a jaan' na iin' kachi' tu saki'ví Ndiosí ndo'ó ndee naa' xaa' a xiin' ndu'u.

⁸Ñani' ta'an' ndu, kuní ndu ña kundani' ndo' saa vi' kua'a' ni ndo'o' ndu nuu' ñu'u' Asia. Kua'a' xava'a' ni ndo'o' ndu ya'a' ka te sakan' ña kuví kundieni' ndu, ndee ni xanini' ndu ña kuví

ndu. ⁹Ni xini ini ndu ndee naa te xa yoo kuvi, ndisu ni ndo'o ndu na jaan' te ini ndu kuni ndu ndiee' mii' ndu, süu' jaan' ndii ini kuiti' ndu kuni ndu Ndiosí, na sanatiaku ne ni xi'i. ¹⁰Te ni sakakú Ndiosí ndu'u nuu' na iyo va na ni xi'i ndu jaan', te sakakú ka a ndu'u, te ini ndu na sakakú ka tu a ndu'u nuu' tundo'o'. ¹¹Te naa' chindiee' ndo'ó ndu'u na ka'an na ka'an ndo' xiin' Ndiosí xa'a' ndu, te naa' kua'a' ka tu ndo' ka'an xiin' a xa'a' ndu ndii, kua'a' ka ne yivi' taxi' na chindani a xa'a' kua'a' na ni chindiee' a ndu.

Ka'an Pablo ndichun na ni xa'an ra nuu Corinto

¹²Ndu'u ndii, yoo iin xa'a' na kuvi ka'an ninu ndu xa'a' ndu, na xachuun' va'a ndu kachi nimá ndu, te xika' ndaku tu ndu iin yivi', te xaa' ka vi' ndu sakan' tein ndo'ó. Te süu' xika' ndu sakan' xiin' ndiee' na xini tuni iin yivi', süu' jaan' ndii Ndiosí nduu' na chindiee' ndu te xika' ndu sakan'. ¹³Sakan' na ni ke'i ndu na vixi te kuvi ka'vi ndo' a, te kuvi tu kundani ndo' a. Te ndiatu' ini i na kundani va'a ndo' a ¹⁴saa nii' xa xa'a kundani ndo' a sie vitin. Te kii' nandiko' xto'o e' Jesús ndii, va'a kuni nimá ndo' xa'a' ndu, te va'a tu kuni nimá ndu'u xa'a' ndo'ó.

¹⁵Te xa'a' a na ini i ni xini i ndo'ó ndii, ni kuni i xka'ndia i na nuu' mii' ndiee' ndo', te sakan' kuvi xka'ndia i uvi ta'an ichi' mii' ndiee' ndo' jaan', te natiin tukuu ndo' na sañu'u' Ndiosí ndo'ó. ¹⁶Sakan' na ni xanini i xka'ndia i mii' ndiee' ndo' kii' ku'un i nu'u' Macedonia, te xka'ndia ka tu i ikan' kii' nandiko' i, sakan' te kuvi chindiee' ndo' yu'u te ku'un i nu'u' Judea. ¹⁷Te ndiatu' ini i na kanini ndo' na kii' ni ndoo i kuento na ku'un i mii' ndiee' ndo' ndii, ni xanini va'a i, uun ni xaa i ndee naa xaa' ne yivi', ne xini yoo Ndiosí, kii' ka'an na uvi ta'an yu'u', ka'an na uun, ndisu iin kachi ka'an tu na ü'un'. ¹⁸Ndisu xini kaxi' Ndiosí na süu' ka'an ndu xiin' ndo' uun, te ka'an tu ndu ü'un'. ¹⁹Kuachi ndii ni ka'an ndoso' Silvano xiin' Timoteo xiin' yu'u, xa'a' Jesucristo, si'e Ndiosí, nuu' ndo', te na jaan' ndii, köo' kivi' ka'an a uun, te ka'an tu a ü'un', süu' jaan' ndii xa'a' a jaan' ka'an Ndiosí uun kuiti'. ²⁰Kuachi ndii xiin' na ni xaa Jesús ni xinu sakuu' kuento na ni taxi' Ndiosí nuu' e'. Sakan' na kii' kii' xaka'nu' e' Ndiosí ndii, ka'an e' na sakan' na kunduu a xa'a' na ni xaa Cristo jaan'. ²¹Te ndu'u ni xiin' ndo'ó ni ndii, Ndiosí nduu' na xata' ni'i yoo' nuu'

ichi' Cristo, te ni sakuiso' chuun' tu a yoo', ²² te ni chindu'u' tu a sello a nimá e', te ña jaan' nduu' Espíritu Santo ña ni chikandia a nuu' e' te kuni e' ña natiin xna'a e' ña ni taxi a kuento a xa'a' jaan'.

²³ Ndisu Ndiosí nduu' ña xiní saa kaa' nimá i, sakan' na xiní tu a ña süu' xini xa'an' i ndo'ó. Te naa' tia'an ku'un i ñuu' Corinto ndii, xa'a' a ña ni kuni i sakusuchi' i ini ndo' na ni xaa i sakan'. ²⁴ Süu' kuni viko ni'i' ndu ndo'ó nuu' ña ini ndo' xini ndo' Jesús, kuachi ndii xiní kaxi' ndu ña xa ini va'a ndo' xini ndo' a. Süu' jaan' ndii kuni chindiee' ndu ndo'ó te va'a ka kuni ndo'.

2 ¹ Xa'a' a jaan' na ni chituní i ña kü'un tukuu i mii' ndiee' ndo' te sakusuchi' i ini ndo'. ² Kuachi ndii, naa' sakusuchi' yu'u ini ndo'ó ndii, ¿yoo saki'ví yu'u kii' ya'a naa' süu' ndo'ó? Iin ndaa' ndo'ó, ne sakusuchi' i ini kuiti'. ³ Te ña ni ti'vi' i nda'a' ndo' ndii, ni ke'i e sakan' te kii' xaa' i mii' ndiee' ndo' ndii, küní i ña nuu' a ña saki'ví ndo' yu'u ndii, sakusuchi' ndo' ini i. Te kii' va'a kuni yu'u ndii, ini i ña va'a tu kuni sakuu' ndo'ó. ⁴ Kuachi ndii, kii' ni ke'i i tutu ña ni ti'vi' i nda'a' ndo' ndii, ni ndi'ni xava'a i, te ni kusuchi' ya'a tu ini i ndee ni xaku i. Ndisu ni ke'i i e te sakusuchi' i ini ndo', süu' jaan' ndii ni ke'i e te kundani ndo' ña kundani xava'a i ndo'ó.

Yoo ka'nu' ini Pablo xa'a' te ni xaa kuachi

⁵ Te kuni ka'an i xiin' ndo' ña te ni sakusuchi' ini i jaan' ndii, süu' yu'u kuiti' ni sakusuchi' ra ini, süu' jaan' ndii kuvi ka'an e' ña ni sakusuchi' tu ra ini sakuu' ndo'ó. ⁶ Ndisu xa yoo sakan' kuiti' ña sando'o' yatin' sakuu' ndo'ó te jaan'. ⁷ Xa'a' a jaan' na ndee chaa' ka koo ka'nu' ini ndo' xa'a' te jaan', te saki'ví tu ña'a' ndo', saa' iin kii' kuvi ndi'i' ra saa titu'un'. ⁸ Sakan' na kuii' ka'an nda'vi i xiin' ndo' ña nia'a ni tukuu ndo' te jaan' ña ndani ña'a' ndo'. ⁹ Kuachi ndii, xa'a' a jaan' na ni ti'vi' i tutu jaan' nda'a' ndo' te koto kua'a i ndo'ó, te kuni i naa' saxinú ndo' sakuu' ña ka'an chuun' i xiin' ndo'. ¹⁰ Sakan' ña yoo ka'nu' ini yu'u xa'a' nia' naa' yoo iin ña koo ka'nu' ini e' xa'a' ne jaan'. Xaa' i sakan' xa'a' ña va'a ndo'ó xiin' xa'a' ña sakan' tu kuni Cristo, ¹¹ sakan' te kanando ña ndiva'a yoo', sakan' ña xa xiní e' ña kini ña kuni saa ña ndiva'a jaan' xiin' e'.

Ndi'ni Pablo xa'a' Tito

¹²Kii' ni xaa i ñuu Troas te ka'an ndoso' i tu'un va'a xa'a' Cristo ndii, ni taxi xto'o e' Ndiosí ña kuví ka'an ndoso' i ikan'. ¹³Ndisu xa'a' a ña ni xini i ñani i Tito ndii, va'a xachi' ni kuni i, sakan' na ndee chaa' ka ni ndei' i ne ndiee' jaan', te ni keta i kuaxi i ñu'u' Macedonia te kuni ta'an' i xiin' ra.

Kanando e' xa'a' ña ndikún e' ichi' Cristo

¹⁴Ndisu chindani va Ndiosí ña suvi a xaa' sakan' te kanando ndu sakuu' ichi' xa'a' a ña ndikún ndu Cristo Jesús, te suvi tu a xaa' sakan' te nduu' ndu te ka'an ndoso' tu'un va'a xa'a' Jesús. Saa kua'an iin yivi' kiku ndu tu'un jaan' ndee naa iin xiko xavixín'. ¹⁵Kuachi' ndii nduu' ndu'u ndee naa xiko suxa chú'ma xavixín', ña ni nasoko' Cristo nuu' Ndiosí, te xiko jaan' nduu' tu'un va'a ña ka'an ndoso' ndu nuu' ne xika' ichi' ña kaku nia nuu' kuachi' nia, xiin' nuu' ne xika' ichi' ña kua'an mii' koo nia tundo'o'. ¹⁶Te nuu' ne kua'an mii' koo nia tundo'o' jaan' ndii, xiko tu'un ña ka'an ndoso' ndu ndii, nduu' a ndee naa xiko ña xa'ni', ndisu nuu' ne xika' ichi' ña kaku nia nuu' kuachi' nia ndii, xiko tu'un ña ka'an ndoso' ndu ndii, nduu' a ndee naa xiko ña taxi' kivi' ñuu nia. Te, ¿yoo xini tuni va'a te kuví saa nia chuun jaan' nuu' Ndiosí? ¹⁷Sakan' ña ndu'u ndii, süu' xiko' ndu tu'un Ndiosí naa xaa' inga ne ka'an ndoso' a, süu' jaan' ndii xini Ndiosí ña ka'an ndoso' ndaku ndu tu'un a jaan', kuachi' ndii suvi a ni tianu' ndu. Te sakan' tu ña iin ndaa' nduu' ndu xiin' Cristo.

Ka'an Pablo ña ni ndoo Ndiosí iin kuento xaa' nuu' e'

3 ¹Te kii' ka'an ndu sakan' ndii, süu' ka'an ndu a te kani'i xiin' mii' ni tukuu' ndu. Sakan' ña küní ndu iin tutu ña ka'an va'a xa'a' ndu nuu' ndo', ni ndee küní tu a ña ke'i ndo'ó iin tutu ña ka'an va'a xa'a' ndu nuu' inga ne yivi' naa xaa' inga te yivi'. ²Te küní tutu jaan' nuu' ndu, sakan' ña xa' ndo'ó nduu' tutu ña ka'an va'a xa'a' ndu, ña kuni nuu' ndu. Te ndiaka' ndu ndo'ó nimá ndu mii' ka kua'an ndu, te ka'an tu ndu xa'a' ndo' nuu' sakuu' ne yivi', sakan' na xini nia ndo'ó, te xini tu nia kivi' ñuu ndo'. ³Sakan' ña nia'á ndo'ó ña nduu' ndo' tutu ña ka'an va'a xa'a' ndu, ña ni ke'i mii' Cristo, te ni'i' ndu a mii'

ka kua'an ndu. Te ni ke'i na'a' Cristo xiin' tuun' nuu' tutu, süu' jaan' ndii xiin' ndiee' Espíritu Santo, na taxi' Ndiosí tiaku, ni ke'i a na jaan', te ni ndee ni ke'i tu na'a' a xata' yuu', süu' jaan' ndii nuu' nimá ndo' ni ke'i a na jaan'.

4Te vitin ndii, Cristo nduu' na xaa' sakan', te ini ndu xini ndu Ndiosí na sakuu' na jaan' ndii, na ndixa xna'a nduu' a.

5Süu' xiin' na chuun va mi' ndu na kuví xaa' ndu na jaan', süu' jaan' ndii Ndiosí nduu' na xaa' chuun va ndu nuu' chuun jaan'. 6Te sakan' tu Ndiosí nduu' na ni xaa chuun va ndu, te kaka nuu ndu nuu' a saa ka'an chuun' kuento xaa' na ni ndoo a xiin' e'. Te kuento xaa', na ni ndoo a xiin' e' jaan' ndii, süu' yoo kuei a nuu' tu'un ndei' na ni ke'i, süu' jaan' ndii yoo kuei a nuu' na ndiee' Espíritu Santo. Te tu'un ndei' jaan' ndii, ka'an chuun' a na kuví e', ndisu Espíritu Ndiosí ndii, taxi' a kivi' nuu e' na köo' kivi' ndi'i'.

7Te tu'un ndei', na ka'an chuun' na kuví e' jaan' ndii, ni ke'i na'a' Ndiosí xata' yuu'. Te kii' ni taxi' na'a' a nda'a' Moisés ndii, ni yi'e koo' chukuu' a, sakan' na ne vi'e Israel ndii, ndee ni kuví koto'ni na nuu' ra, sakan' na ni yi'e xava'a nuu' ra. Ndisu tee' ndee ni yi'e kua'a' a ndii, kuie kuie ni nda'va a.

8Saa ka vi' tu ndatun' yi'é tu'un xaa', na ni ndoo Ndiosí nuu' e' jaan', na yoo kuei nuu' ndiee' Espíritu Santo jaan'. 9Kuachi ndii, naa' tu'un ndei', na ka'an chuun' na kuví e' xa'a' kuachi e' jaan', ni yi'e ndatun' ya'a ndii, saa ka vi' tu ndatun' ni yi'e tu'un xaa', na ka'an na xa ni xandaku Ndiosí nimá e' nuu' a.

10Kuachi ndii, tee' ndee ni yi'e koo' chukuu' tu'un ndei', na ni taxi' Ndiosí na nuu' ndii, nakuitá na yi'é na jaan' xiin' na yi'é na xaa', na taxi' a nda'a' yoo'. 11Sakan' na, naa' ni yi'e tu tu'un ndei', na kuie kuie ni ni ndi'i' ndii, saa ka vi' tu yi'e na xaa', na köo' kivi' ndi'i'.

12Te xa'a' a na ini ndu xini ndu na xaa' jaan', na ka'an ndituni ndu xa'a' a. 13Te ni xaa' ndu ndee naa ni xaa Moisés, na ni tisa'ví ra nuu' ra xiin' iin toto te küni ne vi'e Israel na nda'vá na yi'é nuu' ra. 14Ndisu na kundani ne jaan' ndii, ni xa xii na. Te ndee kivi' vitin, kii' ka'vi' na tu'un ndei' na ni taxi' Ndiosí nda'a' na xta'an' ndii, kusaa' tiasi ka toto jaan' nuu' na, te küvi kundani na tu'un ndei' a jaan', sakan' na tia'an kundia'a toto jaan', kuachi ndii iin ndaa' na ini e' xini e' Cristo kuiti' sakundia'a na jaan'.

15Te ndee kivi' vitin, kii' ka'vi' na tu'un ndei' Ndiosí, na ni natiin

Moisés xta'an' ndii, toto jaan' tiasi nuu' ña kundani ña. ¹⁶Ndisu kii' natiin' yoo ka xto'o e' Jesús ndii, kundia'a toto jaan' saa a.

¹⁷Kuachi' ndii, xto'o e' jaan' ndii, Espíritu nduu' a, te mii' yoo Espíritu xto'o e' jaan' ndii, ne xa yoo ndiká ndiee' i'kan'.

¹⁸Xa'a' a jaan' na sakuu' yoo' ndii, koo' ka toto jaan' tiasi ka nuu' e'. Te nduu' e' ndee naa yuu' tata, ña yi'é te nia'á e' ña ka'nu' koo' chukuu' xto'o e' jaan', te sakan' kua'an na kua'an e' ña nduva'a ka e' ndee skachi' naxaa e' koo e' saa nii' kaa' mii' xto'o e' jaan'. Te sakuu' ña jaan' ndii, mii' Espíritu xto'o e' nduu' ña xaa' a.

Ka'án ndoso' ndaku Pablo tu'un va'a xa'a' Jesús

4 ¹Xa'a' a jaan' na xikuiín ndu ña xaa' ndu chuun nuu' Ndiosí, ña ni sakuiso' chuun' a ndu xa'a' a ña ni kuvita ini a xa'a' ndu. ²Te koo' ndee iin ña'a xaa' si'e ndu, ni ndee koo' tu ña ka'an kaa' xaa' ndu, te sakan' tu xini xa'an' ndu ndee iin ne yivi', ni ndee náma' ni tu ndu tu'un Ndiosí. Süu' jaan' ndii iin ndaa' Ndiosí xiní ña ña ndixa xna'a nduu' ña ka'án ndu, te kuví ini ndo' kuni ndo' a. ³Ndisu naa' yoo ka kundani tu'un va'a ña ka'án ndoso' ndu jaan' ndii, kundani ña a sakan' ña ne xika' ichi' ña kua'an mii' koo' tundo'o' nduu' ña. ⁴Te ne jaan' ndii, kuví kundani ña tu'un va'a jaan', sakan' ña ña ndiva'a, ña nduu' ndiosí nuu' ñu'u' iin yivi' yo'o', ni ndasi ña kundani ña te kuví kundani ña tu'un va'a jaan', te natuvi nuu' ña xiin' ña yi'é tu'un va'a ndatun' koo' chukuu' jaan', ña ka'án xa'a' Cristo. Te ni ndaku nii' Cristo jaan' saa kaa' mii' Ndiosí. ⁵Kuachi' ndii süu' xa'a' mii' ndu ka'án ndoso' ndu, süu' jaan' ndii xa'a' xto'o e' Jesucristo ka'án ndoso' ndu, te nduu' ndu te xika' nuu' nuu' kuiti' ndo' xa'a' a ña xika' nuu' ndu nuu' Jesús. ⁶Te Ndiosí ni ka'an chuun', te ni natuun ñu'u' ña nuu' kii' ni yoo ñaa' iin yivi', te suvi tu a nduu' ña ni xaa sakan', te ni natuun ñu'u' a jaan' nimá ndu'u, te nia'a ndu a nuu' inga ne yivi', te kuví kundani ña ña ña ndatun' koo' chukuu' nduu' Ndiosí. Te nia'á Ndiosí ña ndatun' a jaan' xiin' nda'a' Jesucristo.

Ini ndu xini ndu Ndiosí kii' yoo tundo'o'

⁷Te ndu'u ndii, ndee na kisi ña ni kua'a xiin' ñu'u' kixin' nduu' ndu, te ñu'u' ña ndiaa ya'vi' xava'a jaan' nimá ndu, ña

nduu' tu'un va'a. Te xiin' ña jaan' nia'á Ndiosí ña ña ndiee' ka'nu' koo' chukuu' jaan' ndii, ña ndiee' mii' a nduu' a, te süu' ña ndiee' mii' ndu nduu' a. ⁸Sakan' na kuii' tee' ndee yoo kua'a' tundo'o' nuu' kivi' ñuu ndu ndii, küvi' kanando a ndu, te tee' ndee yoo kua'a' tu ña sandi'ni ndu'u ndii, küvi' sanuu' a nimá ndu. ⁹Te' ndee ndikún ne yivi' taxi' nia ndu'u ndii, kuäsa' yoo' iin ndaa' ndu. Te' ndee suku' ne yivi' ndu'u ñu'u' ndii, kuäsa' sandoñu'u' nia ndu. ¹⁰Te mii' ka kua'an ndu ndii, ndo'o' ndu xiin' ñu'u' nde'i ndu xa'a' ichi' Jesús. Sakan' te kuní tu ne yivi' xa'a' kivi' ñuu Jesús xiin' ña xaa' ndu. ¹¹Kuachí ndii, vitin ña tiaku ndu ndii, saa kivi' kuein' kuu' ndu xiin' kivi' ñuu ndu xa'a' ña ka'an ndoso' ndu xa'a' ichi' Jesús. Sakan' te kuní tu ne yivi' xa'a' kivi' ñuu Jesús xiin' nda'a' ña xaa' ndu xiin' ñu'u' nde'i ndu. ¹²Sakan' na kuii' ndu'u xa yoo kuví, te natiin ndo'ó kivi' ñuu ña köo' kivi' ndi'i'.

¹³Sakan' ña ini ndu xini ndu Ndiosí ndee naa ni ini te ni ke'i mii' yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'an a ndii: "Ini i xini i Ndiosí, sakan' na ka'an i xa'a' a", kachi a. Te sakan' tu ndu'u ndii, kandixa' ndu Ndiosí, sakan' na ka'an ndu xa'a' a. ¹⁴Kuachí ndii xiní ndu ña Ndiosí ni sanatiaku xto'o e' Jesús tein ne ni xi'i, te sanatiaku tu a ndu'u xiin' Jesús jaan', te sanakua'a inga' Jesús jaan' ndu'u xiin' sakuu' ndo'ó nuu' Ndiosí. ¹⁵Te sakuu' ña jaan' ndo'o' ndu xa'a' ña va'a ndo'ó, sakan' te kua'a' ka ne yivi' natiin ña ndani mii' ña'a' Ndiosí, te kua'a' ka tu nia taxi' ña chindani a. Sakan' te ña jaan' natiin sakuu' ña xaka'nu' ña'a' e'.

¹⁶Xa'a' a jaan' na nüu' nimá ndu, kuachí ndii, tee' ndee so'o xixa' ñu'u' nde'i ndu kua'an a, ndisu nimá ndu ndii, so'o nako ka ndiee' a i'in kivi' kua'an. ¹⁷Kuachí ndii, tundo'o' kualí, ña ndo'o' ndu iin yivi' yo'o' ndii, iin kani' kuiti' yoo a, te ña xka'ndía kuiti' nduu' tu a. Ndisu xa'a' ña jaan' taxi' Ndiosí nda'a' ndu ña va'a koo' chukuu' ña köo' kivi' ndi'i'. ¹⁸Sakan' ña xito' ndu ña kuví kuní nduchi' nuu' ndu, süu' jaan' ndii xito' ndu ña küvi' kuní ndu. Te ña kuví xini e' ndii, ña xka'ndía kuiti' nduu' a, ndisu ña küvi' kuní e' ndii, ña köo' kivi' ndi'i' nduu' ña jaan'.

5 ¹Kuachí ndii xiní ndu ña naa' ndoñu'u' ñu'u' nde'i ndu, ña nduu' ndee naa iin vi'e toto, ña iin' iin kani' kuiti' iin yivi' yo'o' ndii, taxi' Ndiosí nda'a' ndu iin ña köo' kivi'

ndoñu'u' ndivi'. Te ña jaan' ndii, süu' te yivi' ni xa'a a. ²Te xa'a' a jaan' na tana' ndu ña kusaa' tiaku ka ndu iin yivi' yo'o' xa'a' a ña xikán va iní ndu ña nama kii' ñu'u' nde'i ndu yo'o', te nakundixin ndu ñu'u' nde'i ña nduu' kuenta ndivi'. ³Sakan' na kuii' kumi' ndu ñu'u' nde'i xaa' ndivi', sakan' te künduu ndu iin te köo' ñu'u' nde'i ikan'. ⁴Te vitin ña kusaa' tiaku ka ndu xiin' ñu'u' nde'i yo'o' ndii, tana' ndii u'vi iní ndu, kuachi ndii küní ndu ña kunduu ndu iin te köo' ñu'u' nde'i, süu' jaan' ndii kuní ndu ña nama kii' ñu'u' nde'i ndu, ña xi'í kaa', xiin' ña köo' kivi' kuví. ⁵Te mii' Ndiosí nduu' ña ni xava'a ndu'u xa'a' ña jaan', te ni chinaá Espíritu Santo nimá ndu, ña jaan' ni chikandia a nuu' ndu.

⁶Xa'a' a jaan' na saa kivi' iní ndu xika' ndu iin yivi', te xiní tu ndu ña vitin ña tiaku ndu xiin' ñu'u' nde'i yo'o' ndii, xika' yoo ndu nuu' xto'o e'. ⁷Sakan' ña ña jaan' kuiti' iní ndu xini ndu te xika' ndu iin yivi', te süu' ndi'ni ndu xa'a' ña xini nduchi' nuu' ndu. ⁸Sakan' na kuii' iní ndu te xika' ndu iin yivi', te ka'án nimá ndu ña nakoo kii' ndu ñu'u' nde'i ndu yo'o', te ku'un kundiee ndu mii' ndu'u xto'o e' jaan'. ⁹Sakan' na kuii' saa kivi' xanduxa' ndu, te sasii' ndu iní xto'o e' jaan', naa' yoo ndu xiin' ñu'u' nde'i yo'o', uun naa' yoo ndu xiin' ñu'u' nde'i xaa'. ¹⁰Kuachi ndii sakuu' yoo' kuní a kuyatin nuu' Cristo mii' xa'nú a kuachi, te i'in e' natiin ña xata'an natiin e' xa'a' ña va'a, uun ña nia'a ña ni xaa e' kii' ni xika e' iin yivi' yo'o'.

Ni nakoo e' ña mani' xiin' Ndiosí ni xaa Cristo

¹¹Te xa'a' ña xiní ndu ña kuní a kuyi'vi e' xto'o e' jaan' ndii, xika' ndu sakandixa' ndu ne yivi', sakan' ña Ndiosí ndii, xa xiní a saa xika' ndu nuu' a, te ndiatu' iní i ña xiní tu ndo'ó ndu'u xiin' nimá ndo'. ¹²Te kii' ka'án ndu sakan' ndii, süu' ka'án ndu a te kani'i xiin' mii' ni tukuu' ndu nuu' ndo', süu' jaan' ndii ka'án ndu a te kuví ka'an ninu na ndo'ó xa'a' ndu, te kuví tu nakuiin ndo' nuu' ne xasuvi' xiin' mii' mii' xa'a' ña xaa' kuiti' nia, te süu' xaa' nia a xiin' iin ndaa' nimá nia. ¹³Sakan' ña, naa' te loco nduu' ndu tuu ne yivi' ndii, xa'a' chuun nuu' Ndiosí nduu' ndu te loco, te naa' te kuu' kaxi' nduu' ndu tuu nia ndii, xa'a' ña va'a mii' ndo' nduu' ndu te kuu' kaxi'. ¹⁴Kuachi ndii xa'a' a ña ndani Cristo ndu'u na

xaki'i' a ndu, te xaa' ndu ña kaa', sakan' ña xa ni kundani ndu ña iin ndaa' ña jaan' kuiti' ni xi'i xa'a' kuachi sakuu' e'. Xa'a' a jaan' na iin kachi ni xi'i tu sakuu' e' xiin' a kii' ni xi'i a. ¹⁵Te xa'a' a ña ni xi'i a xa'a' kuachi sakuu' e' ndii, kuní a ña kutiaku e' xa'a' ña jaan' kuiti', te süu' kutiaku ka e' xa'a' mii' e'. Süu' jaan' ndii kutiaku e' te saa e' ña kuní ña ni xi'i jaan', te ni natiaku a xa'a' ña va'a mii' e'.

¹⁶Sakan' na kuu' ndee vitin, te ndee nuu' ku'un e' ndii, xänini ka ndu xa'a' inga ne yivi' naa xanini ne yivi' iin yivi'. Ña ndixa nduu' a ña ni xanini tu ndu'u xta'an' ña ndee Cristo ndii, te yivi' nda'vi so'o kuiti' nduu' a. Ndisu vitin ndii, süu' sakan' ka xanini ndu xa'a' a. ¹⁷Xa'a' a jaan' na naa yoo ka ini xini Cristo ndii, ne yivi' xaa' ni nanduü nia, te ña ni nduü nia ña nuu' ndii, xa ni ndoo ña jaan'. Sakan' na kuu' vitin ndii, ne yivi' xaa' nduu' kanii' nia. ¹⁸Te sakuu' ña kaa' kuaxi nda'a' Ndiosí, ña ni nakoo e' ña maní xiin' xiin' nda'a' Cristo, te ni ka'an chuun' Ndiosí xiin' ndu ña ka'an ndu xiin' ne yivi' ndee ña kuní a saa nia, te nakoo nia ña maní xiin' a. ¹⁹Te ka'an tu ndu xiin' nia ña xiin' nda'a' Cristo ni nakoo Ndiosí ña maní xiin' ne yivi' iin yivi', te koo ka'nu' xachi' ini a xa'a' kuachi nia. Ña jaan' nduu' ña ni ka'an chuun' Ndiosí xiin' ndu ña ka'an ndu xa'a' a nuu' ne yivi'. ²⁰Sakan' na kuu' te tianu' Cristo nuu' a ka'an ndoso' xa'a' a nduu' ndu, xa'a' a jaan' na ndee naa mii' Ndiosí ka'an nda'vi xiin' nda'a' ndu nuu' ndo' ña nakoo ndo' ña maní xiin' a. Xa'a' a jaan' na ka'an nda'vi ndu nuu' ndo' xa'a' Cristo ña nakoo ndo' ña maní xiin' Ndiosí. ²¹Kuachi ndii, tee' ndee koo' ndee iin kuachi ni xaa' Cristo ndii, kuachi yoo' ni sakuiso' ña'a' Ndiosí, te kunduu e' ne ndaku nimá nuu' a xa'a' ña ni xaa' Cristo.

6 ¹Te vitin ña te xaa' chuun nuu' Ndiosí nduu' ndu ndii, ka'an nda'vi ndu xiin' ndo'ó ña natiin saka ndo' ña ndani mii' Ndiosí ndo'ó. ²Kuachi ndii yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'an a ndii:

Kii' ni kuní a ña chindiee' i ndo'ó ndii, ni chindiee' i ndo'ó,

te kii' ni kuní a ña sakakú i ndo'ó ndii, ni sakakú i ndo'ó.

Sakan' yoso' a.

Chuun xa'a' ndo' ña ka'an ndu xiin' ndo', vitin ni xaa' kivi' ña chindiee' Ndiosí ndo'ó, te vitin tu ni xaa' kivi' ña sakakú a ndo'ó.

³Kuäsa' xaa' ndu ndee iin ña vä'a xiin' ndee iin ne yivi' te kãnia'a nia xa'a' chuun nuu' Ndiosí ña xaa' ndu. ⁴Süu' jaan' ndii xiin' sakuu' ña ndo'o' ndu nia'á ndu ne yivi' ña te xika' nuu' nuu' Ndiosí nduu' ndu. Naa kuu' ña kuie ini ndu nuu' tundo'o', xiin' naa kuu' ña natiín ndu, xiin' naa kuu' ña sandi'ni a ndu, ⁵xiin' naa kuu' ña suku' yo'o' te yivi' ndu'u, xiin' naa kuu' ña xiñu'ú ndu vi'e kaä, xiin' naa kuu' ña katí kua'a' ne yivi' ndu, te kani nia ndu, xiin' naa kuu' ña xachuun' u'vi ndu, xiin' naa kuu' ña kixín va'a ndu, xiin' naa kuu' ña xika' soko ndu, ⁶te xiin' naa kuu' ña xika' ndo'o' ndu, xiin' naa kuu' ña sania'á ndu ña ndixa ña xiní ndu, xiin' naa kuu' ña kuie ini ndu xa'a' ne yivi', xiin' naa kuu' ña maso ndu, xiin' naa kuu' ña xachuun' Espíritu Santo nimá ndu, xiin' naa kuu' ña ndani ndu ne yivi' xiin' iin ndaa' nimá ndu, ⁷xiin' naa kuu' ña ka'án ndoso' ndu tu'un ña ndixa xna'a, xiin' naa kuu' ña taxi' Ndiosí ña ndiee' ndu. Te tíin ndiaa ndu ña nduu' ña xachuun' ndaku ndu jaan', te xiin' ña jaan' naka'án ndu xa'a' ndu kii' yoo' tundo'o' nuu' ndu, uun kii' kiee' va'a ndu. ⁸Xaá tuku ndii tiin' ka'nu' ne yivi' ndu, te xaá tuku ndii kania'a nia xa'a' ndu, te xaá tuku ndii ka'án va'a ne yivi' xa'a' ndu, te xaá tuku ndii tun vixi' ka'án nia xa'a' ndu. Te sakan' tu ka'án nia ña te xini xa'an' nduu' ndu, tee' ndee ña ndixa xna'a nduu' ña ka'án ndu. ⁹Kuu' nia xiin' ndu ndee naa te köo' xiní, tee' ndee xiní kaxi' nia ndu'u, te xa yoo ndu kuví ndu, ndisu koto ndo' kusa' tiaku ka ndu, sando'o' nia ndu, ndisu tia'an kuví ndu. ¹⁰Naa iin' te suchi' ini iin' ndu, ndisu saa kivi' va'a kuni ndu, naa iin' te natiín iin' ndu, ndisu kua'a' va ne yivi' nduu' vika' xaa' ndu xiin' ña ndixa, naa iin' te köo' xachi' ña'a iin' ndu, ndisu kumi' ndu sakuu' nuu' ña'a.

¹¹Ndo'ó, ne ta'an' ndu, ne nakayá xa'a' Jesús ñuu Corinto ndii, ni ka'an kaxi' va ndu xiin' ndo', te ni ka'an ndu xiin' ndo' xiin' iin kani' nimá ndu. ¹²Te tüku' ni kuu' ndu xiin' ndo', ndisu ndo'ó ndii, tuku' ka kuu' ndo' xiin' ndu. ¹³Te xa'a' a ña nduu' i ndee naa yuva' ndo' ndii, ka'án nda'vi i xiin' ndo' ndee naa xaa' iin yuva' xiin' si'e ra ña taxi' na ndo' nunia' kani' nimá ndo' nuu' i, ndee naa xaa' yu'u ña nunia' i kani' nimá i nuu' ndo'.

Nduu' e' ndee naa vi'e Ndiosí tiaku

¹⁴Ndo'ó ndii, süu' iin kachi ka xika' ndo' te sakan' ne ini xini Jesús, sakan' na kuii' ki'in ta'an' kutu' ka ndo' xiin' ne jaan'.

Kuach̄i ndii k̄i'in' ta'an' ña ndaku xiin' ña n̄ia'a, te n̄i ndee k̄i'in' ta'an' tu ñu'u xiin' ña iin yaví. ¹⁵Sakan' tu Cristo ndii, n̄i k̄i'in' ta'an' a xiin' ña ndiv̄a'a, n̄i ndee v̄a'a tu k̄i'in' ta'an' kutu' iin ne in̄i xini Jesús xiin' ne in̄i xini a. ¹⁶Yukun' Ndiosí ndii, k̄i'in' ta'an' a xiin' yukun' ndiosí saka. Sakan' ña yoo' ndii, yukun' m̄ij' Ndiosí tiaku nduu' e', naa n̄i ka'an m̄ij' a ndii:

Kundu'u' inga' i xiin' ne yivi' kaa', te kaka inga' tu i xiin' n̄ia,

te yu'u kunduu Ndiosí n̄ia, te ne kaa' kunduu kuenta i.

Ni kachi a. ¹⁷Te n̄i ka'an ka tu xto'o e' Ndiosí ndii:

Ndo'ó, ne nduu' kuenta i ndii, kua'an k̄iee ndo' tein ne yivi' ñaa',

te kuxioo ndo' nuu' n̄ia.

Sakan' te t̄ond̄ia ndo' ndee iin ña n̄ia'a ña xaa' n̄ia, te sakan' kuv̄i natiin yu'u ndo'ó.

¹⁸Te yu'u kunduu yuva' ndo',

te ndo'ó kunduu tiaa si'e i xiin' ña'a' si'e i,

kachi xto'o e' Ndiosí, ña ka'nu' koo' chukuu'.

7 ¹Ne ta'an' mani' i, ña jaan' nduu' ña n̄i tax̄i Ndiosí kuento a xa'a' nuu' e'. Xa'a' a jaan' na kuní a ña ndasandoo xiin' m̄ij' xachi' e' nuu' sakuu' ña sativi' ñu'u' nde'i e', xiin' espíritu e'. Te xa'a' a ña yi'vi e' Ndiosí ndii, na sanduxa' e' te kunduu xachi' e' nditia kuiti' a.

Va'a kuni Pablo ña n̄i n̄ama ne ñuu Corinto nimá n̄ia

²Xa'a' a jaan' na saa ndo' ña va'a te natiin va'a ndo' ndu'u, sakan' ña xiní ndo' ña kuäsa' n̄i xaa' ndu ña n̄ia'a xiin' ndee iin ne yivi', n̄i ndee kuäsa' tu n̄i sativi' ndu ndee iin ne yivi', te kuäsa' n̄i tu n̄i xini xa'an' ndu ndee iin ne yivi'. ³Te süu' ka'an i sakan' xa'a' a ña kuni saka'an' i ndo'ó, kuach̄i ndii xa n̄i ka'an i xiin' ndo' ña ndani kua'a' i ndo'ó. Naa' tiaku i uun naa' kuv̄i i ndee saa ka n̄i ndii, ndani na ndani i ndo'ó. ⁴Ndituni va yu'u te ka'an i xiin' ndo'ó xa'a' ña kaa', te ka'an va'a va tu i xa'a' ndo' nuu' ne yivi'. Tee' ndee kua'a' ndo'o' ndu ndii, va'a va kuni i, te naá va'a tu nimá i.

⁵Sakan' ña ndee kii' n̄i xaa ndu nuu' ñu'u' Macedonia yo'o' ndii, t̄ia'an kuv̄i nandiee' ndu. Süu' jaan' ndii xanu'u' tundo'o' yoo nuu' kivi' ñuu ndu saa kua'an. Ne yivi', ne ndasi' ndu'u ndii, sando'o' n̄ia ndu, te ndo'o' tu ndu xaa ña ndi'ni nimá

ndu. ⁶Ndisu Ndiosí ndii, saki'ví a ne nda'vi kuni ini, te ni saki'ví a ndu'u kii' ni xaa Tito mii' ndiee' ndu yo'o', ⁷te süu' xa'a' a ka ni xaa Tito kuiti' na ni saki'ví a ndu'u, süu' jaan' ndii sakan' tu xa'a' a ña va'a kuni ra ni xaa ndo'ó. Te xa ni ndatu'un' tu ra nuu' ndu ña ka'an va nimá ndo' kuni ndo' ndu, te sakan' tu ni ka'an ra xiin' ndu ña suchi' va ini ndo' xa'a' kuachi ña ni xaa ndo', te ni ka'an tu ra xiin' i ña kusaa' nakuitá ka ndo' xiin' i. Xa'a' a jaan' na so'o va'a ka ni kuni i.

⁸Kuachi ndii tee' ndee ni kusuchi' ini ndo' ni xaa i xiin' tutu ña ni ti'vi' i nda'a' ndo' jaan' ndii, kuäsa' ka suchi' ini i xa'a' ña jaan' vitin. Ña ndixa nduu' a ña saa' ndii, ni kusuchi' tu ini yu'u kii' ni xini i kuento ña ni sakusuchi' tutu jaan' ini ndo'ó. ⁹Te vitin ndii, va'a va kuni i xa'a' ña jaan', süu' va'a kuni i koto ka ni sakusuchi' i ini ndo' xiin' tutu jaan', süu' jaan' ndii koto ka ni kusuchi' ini ndo' xa'a' kuachi ndo', ña ni xaa ndo' jaan' nuu' Ndiosí, te ni nama ndo' nimá ndo' xa'a' a. Te ña ni kusuchi' ini ndo' jaan' ndii, ña ni kuni mii' Ndiosí nduu' a. Xa'a' a jaan' na kuäsa' ni xaa' ndu ndee iin ña vä'a xiin' ndo'. ¹⁰Kuachi ndii, kii' kusuchi' ini e' saa kuni mii' Ndiosí xa'a' a ña ni xaa e' kuachi ndii, kuni nama e' nimá e' xa'a' kuachi ña ni xaa e' jaan', te sakakú Ndiosí yoo', te köo' ndee iin xa'a' ña kusuchi' ka ini ndu xa'a' a ña ni sakusuchi' ndu ini ndo'ó. Ndisu ña kusuchi' ini ne yivi' iin yivi' ndii, kuenta ña xi'í kuiti' nduu' ña jaan'. ¹¹Te vitin ndii, koto ndo' saa vi' ni nama nimá ndo' ni xaa ña ni kusuchi' ini ndo' nuu' Ndiosí xa'a' a ña ni xaa ndo' kuachi jaan'. Ña jaan' ni xaa sakan', te ni nakuita kuento ndo' ña saa ka ndo' ña ni xaa ndo' jaan', te ndee xa'a' yu'u ni naka'an ndo', te ni xtani tu ndo' kuachi ña ni xaa ne yivi' jaan', te ni yi'vi tu ndo' Ndiosí xa'a' ña ni xaa ndo' kuachi jaan'. Ndi'i jaan' te ni kuni tu ndo' ña kuni ndo' yu'u, ni yoo tu'va ndo' te saa ndo' ña ni ka'an i, te ni sando'o' ndo' te ni xaa kuachi jaan'. Te xiin' sakuu' ña ni saxinu ndo' ña ni ka'an i jaan' ndii, nia'á ndo' ña xa ni sanduva'a ndo' tu'un kui'e jaan' tein ndo'. ¹²Xa'a' a jaan' na kii' ni ke'i i tutu jaan', te ni ti'vi' e nda'a' ndo' ndii, süu' ni ti'vi' e xa'a' yoo ni xaa kuachi jaan', uun xa'a' yoo ni ndo'o xa'a' kuachi jaan'. Süu' jaan' ndii ni xaa i sakan' te nia'a ndo' nuu' Ndiosí saa vi' ndi'ni ndo' xa'a' ndu'u.

¹³Te xa'a' ña jaan' na ni saki'ví a nimá ndu, ndisu kua'a' ka ni saki'ví a nimá ndu kii' ni xini ndu ña va'a va kuni Tito kii' ni xaa ra yo'o' xa'a' ña ni xandieni ña'a' sakuu' ndo'ó. ¹⁴Sakan' na kuii' ña ni ka'an va'a i xa'a' ndo'ó nuu' Tito ndii, kuäsa' ni saka'an' ndo' nuu' i, sakan' ña sakuu' ña ka'an ndu xiin' ndo' ndii, ña ndixa nduu' a, te sakan' tu sakuu' ña ni ka'an va'a ndu xa'a' ndo' xiin' te jaan' ndii, ña ndixa nduu' tu a jaan'. ¹⁵Te ña ndani va ra ndo'ó ndii, so'o kua'an kua'nu ka a kii' naka'an' ra ña ni saxinu sakuu' ndo' ña ni ka'an ra xiin' ndo', xiin' ña ni natiin va'a tu ña'a' ndo', xiin' ña yi'vi ndo', te ni tiin ka'nu' tu ña'a' ndo'. ¹⁶Te yu'u ndii, va'a va kuni i ña kivi ini i kuni i ndo'ó xiin' iin kanii' nimá i.

Kaya ne ini xini Jesús xu'un' xa'a' inga ne ndikún ichi' a

8 ¹Ne ta'an' ndu, vitin kuni ka'an ndu xiin' ndo' xa'a' saa vi' xamaní' Ndiosí ne nakayá xa'a' Jesús, ne ndiee' nuu' ñu'u' Macedonia. ²Sakan' ña tee' ndee kua'a' ya'a ndo'o' ña, te kua'a' ya'a tu natiin ña ndii, va'a va kuni ña, te sakan' tu kua'a' xu'un' xito' ña ndee naa ne vika' vi' nduu' ña. ³Te kumi' yu'u ña ndaku ña xiin' ña ka'an nimá mii' ña te xito' ña xu'un' jaan' saa kundiee' ña, te xaá ndii, ndee ya'a ka te sakan' saa kundiee' ña. ⁴Ndee ni ka'an nda'vi va ña xiin' ndu ña taxi ndu ña koto na ña xu'un', te chindiee' na ña ne nduu' inga' kuenta Ndiosí xiin' e'. ⁵Te süu' xu'un' kuiti' ni xito ña, süu' jaan' ndii ni xaa ña kua'a' ka te sakan' ña ni ka'an ndu xiin' ña. Sakan' ña ña nuu' ndii, ni sanakua'a xiin' mii' ña nda'a' xto'o' e' Jesús, te ni nakuita tu kuento ña xiin' ndu'u xa'a' ña kuni saa ña ña kuní Ndiosí. ⁶Tito nduu' te ni xa'a' nakaya xu'un' jaan' tein ndo', sakan' na kuii' ni ka'an nda'vi ndu xiin' ra ña saxinu ra chuun va'a jaan' saa nii' ni taxi xa'a' ra a tein ndo'. ⁷Sakan' ña ndo'ó ndii, chuun va ndo' nuu' ndee ndee ka ña xaa' ndo': naa kuu' ña ini ndo' xini ndo' Jesús, xiin' ña chuun va ndo' xiin' tu'un va'a, xiin' ña chuun tu ndo' xiin' ña xini tuní, xiin' ña taxi' ndo' kivi' te chindiee' ndo' ne yivi', xiin' ña ndani ndo' ndu'u. Xa'a' a jaan' na vitin ndii, kuní a ña saa tu ndo' ña nduxa', te saxinu ndo' chuun va'a yo'o' xa'a' ne yivi'.

⁸Te süu' ka'an chuun' i ña jaan' xiin' ndo', süu' jaan' ndii kuní kuiti' i ña kuni ndo' saa nia'á tukü ne ndikún ichi' Jesús

ñā yoo tu'va nīa te chindīee' nīa ne natiín, te sakan' te kuvi nīa'a tu ndo'ó ñā ndani xna'a ndo' ne yivi'. ⁹Kuachi ndii xa xini ndo'ó ñā ndani mii' xto'o e' Jesucristo ndo'ó, sakan' suu xa'a' a ñā ndani a ndo'ó, na tee' ndee ñā vika' nduu' a ndii, ni xanda'vi xiin' mii' mii' a, te xiin' ñā ni xanda'vi xiin' mii' mii' a jaan' ni nanduu ndo'ó ne vika'. ¹⁰Te xa'a' ñā va'a mii' ndo' na kuni kondīa yu'u' i ndo'ó xa'a' ñā jaan', kuachi ndii xa ndee kuiya ndi'i vi' ni xa'a' mii' ndo' nakaya ndo' xu'un' jaan'. Te süu' ni xa'a' kuiti' ndo' xaa' ndo' ñā jaan', süu' jaan' ndii mii' tu ndo' ni taxī xa'a' xiin' ñā jaan'. ¹¹Sakan' na kuii' vitin ndii, na saxinu tu ndo' a saa kundīee' mii' ndo', saa nii' va'a ni kuni ndo' te ni taxī xa'a' ndo' xiin' a, sakan' tu na saxinu ndo' a. ¹²Kuachi ndii, naa' ndixa xna'a ka'an nimá yoo ka chindīee' nīa ndii, natiin' Ndiosí saa kundīee' mii' nīa taxī nīa, sakan' ñā Ndiosí ndii, xikán jaan' nuu' e' ñā xini a ndii, kōo' a kumi' e'. ¹³Sakan' ñā süu' ka'an i ñā yo'o', te kuvi ndo'ó soko xa'a' a ñā chindīee' ndo' inga ne natiín, süu' jaan' ndii xaa' i sakan' te iin kachi kumi' e' ñā koō manī' e'. ¹⁴Te vitin ndii, kumi' ndo'ó ñā tiaku ndo', ndisu ne jaan' ndii, kōo' a kumi' nīa, te naá kivi' kii' kōo' a kumi' tu ndo'ó ndii, ne jaan' chindīee' tu ndo'ó xiin' ñā kutiaku ndo', te iin kachi kumi' e' ñā koō manī' e'. ¹⁵Naa yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'an a ndii: "Kōo' a ni ndoo ndoso' nda'a' ne ni nakaya kua'a' ñā xaxi', te ni ndee kōo' tu a ni kuni nuu' ne ni nakaya xaku ñā jaan'", kachi a.

¹⁶Ndisu chindani va Ndiosí ñā ni saka'an a nimá ñani e' Tito, te ni ndi'ni tu ra xa'a' ndo' ndee naa yu'u. ¹⁷Sakan' ñā kii' ni ka'an chuun' ndu xiin' ra ñā ku'un ra mii' ndīee' ndo' ndii, ni ka'an yu'u' ra, süu' jaan' ndii xiin' ñā ka'an nimá mii' ra te kua'an ra ikan'. Sakan' ñā ndi'ni va ra xa'a' ndo'. ¹⁸Te ni ti'vi' tu ndu inga ñani e' xiin' Tito jaan', te ñani e', te ni ti'vi' ndu jaan' ndii, sakuu' xaan' mii' nakayá ne yivi' xa'a' Jesús ndii, ka'an va'a va ne jaan' xa'a' ra xa'a' ñā xaa' va'a ra chuun nuu' Ndiosí xa'a' tu'un va'a. ¹⁹Te siin' tuku ndii, ñani e', te kua'an xiin' Tito jaan' ndii, ne nakayá yo'o' xa'a' Jesús ni nakaxin ña'a', te ku'un tu ra xiin' ndu kii' ku'un ndiaka ndu ñā ni kaya ne ta'an' e'. Te ñā xaa' ndu kaa' ndii, xaa' ndu a te natiin mii' xto'o e' ñā xaka'nu' ña'a' e', te xaa' tu ndu a, te nīa'a ndu ñā ndi'ni xna'a' ndu xa'a' ne natiín. ²⁰Xaa' tu ndu sakan', kuachi ndii küní ndu ñā ka'an kinī ndee iin ne yivi' xa'a' ndu xa'a'

ñā kaya ndu tumanī' chie jaan'. ²¹Sakan' na kuii' xaa' ndu ñā nduxa', te xachuun' ndaku ndu nuu' xto'o e' Ndiosí xiin' nuu' ne yivi'. ²²Te ti'vi' ka tu ndu inga ka ñani ta'an' e' xiin' te uvi ta'an jaan'. Te ñani e', te ti'vi' ndu jaan' ndii, xa ki'in' ichi' ni nia'a ra ndu'u ñā xachuun' ndaku xna'a ra chuun nuu' Ndiosí, te vitin ka vi' ndi'ni ra xa'a' ndo', sakan' ñā inī ra xini ra ndo'ó. ²³Te ñani e' Tito ndii, xa xiní ndo' ñā iin te xachuun' inga' xiin' i xa'a' ñā va'a mii' ndo'ó nduu' ra. Te inga ka tuku uvi ta'an te ta'an' e' ndii, ne nakayá xa'a' Jesús ni tianu' ñā'a'. Te sakan' tu xiin' nda'a' te jaan' natiiin mii' Cristo ñā tiin' ka'nu'. ²⁴Xa'a' a jaan' na nia'a na ndo' te jaan' ñā ndani xna'a ñā'a' ndo', te kuni na ne nakayá xa'a' Jesús, ne ni ti'vi' ñā'a', ñā ndani xna'a ñā'a' ndo', te kuni tu nia ñā ni ka'an va'a saka ndu xa'a' ndo' nuu' nia.

9 ¹Te xa'a' xu'un' ñā nakayá, te chindiee' e' ne nduu' kuenta Jesús xiin' e', ne natiín ndii, kúní a ñā ke'i ka i ñā jaan' nuu' ndo'. ²Kuachi ndii xa xiní yu'u ñā kuni va' ndo'ó chindiee' ñā'a' ndo'. Xa uun ni te ka'an va'a i xa'a' ndo' nuu' ne ndiee' nuu' ñu'u' Macedonia yo'o'. Ka'an i ñā ndo'ó, ne ndiee' nuu' ñu'u' Acaya ndii, xa ndee kuiya ndi'i vi' ni xa'a' ndo' kaya ndo' xu'un' xa'a' ne natiín jaan' te chindiee' ñā'a' ndo'. Xa'a' a ñā yoo tu'va ndo' te saa ndo' ñā jaan' ndii, kua'a' va tu ne Macedonia ni kuni chindiee' nia ne jaan'. ³Ndisu ti'vi' i te ta'an' e' yo'o' saa' iin kii' te ka'an va'a saka i xa'a' ñā xaa' ndo' jaan'. Sakan' te koo tu'va xna'a' ndo' xiin' xu'un' ñā kaya ndo' jaan'. ⁴Saa' iin kii' ku'un sava ne ta'an' e', ne ndiee' nuu' ñu'u' Macedonia yo'o', xiin' i mii' ndiee' ndo', te kuni nia ñā kuäsa' yoo' tu'va ndo' xiin' xu'un' jaan', te kuka'an ndu nuu' nia xa'a' a ñā inī va' ndu xini ndu ndo'ó, ndisu kuka'an ka vi' nuu' ndo'ó. ⁵Xa'a' a jaan' na ni kuni a ñā ka'an nda'vi i xiin' ñani ta'an' e' yo'o', te koni'i ichi' ra ku'un ra mii' ndiee' ndo', te chindiee' ra ndo'ó te kaya ndo' xu'un' ñā xa ni ndoo ndo' kuento taxi ndo', te kundu a ñā ni ka'an nimá mii' ndo' taxi ndo', te kundu a ñā xikán u'vi ndu'u nuu' ndo'.

⁶Ndisu naka'an' ndo' ñā yo'o' ndii: "Yoo ka sie chi'i' ndii, sie tu ñā'a' nakaya nia, te yoo ka kua'a' chi'i' ndii, kua'a' tu ñā'a' nakaya nia." ⁷Te i'in ndo' ndii, kuni a ñā taxi ndo' saa ka ni ka'an nimá mii' ndo', te küsuchi' inī ndo' kii' taxi' ndo' a, ni ndee taxi tu ndo' a xa'a' a ñā tiin' u'vi ne yivi' ndo'ó. Kuachi

ndii ndani Ndiosí ne va'a kuni te taxi' nia ña jaan'. ⁸Te ña ndiee' koo chukuu' nduu' tu Ndiosí, mii' tuku' a jaan' sañu'u' va ndo'ó, te koo' ndee iin ña'a kundo'o ndo' xa'a', te koo ña kuní a kutiakú ndo' saa kivi', te ndee niani a te chindiee' ka ndo' xiin' ña jaan' ne koo' a kumi'. ⁹Naa yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'an a xa'a' ne va'a nimá ndii:

Ni taxi kua'a' nia ña'a nia nda'a' ne nda'vi kuu',
te naka'an' Ndiosí ndee ndi'i' ni kivi' ña ni xachuun' ndaku
nia jaan'.

Sakan' yoso' a. ¹⁰Te Ndiosí nduu' ña taxi' tikin' te chi'i' ne yivi' a, te suvi' tu a taxi' ña xaxi' e', sakan' na kuii' taxi' tu a ña nakaya kua'a' ka ndo' ña'a ndo' ña ni chi'i' ndo', te sañu'u' kua'a' ka a ndo'ó, te kuví chindiee' ka ndo' ne natiín. ¹¹Sakan' te kumi' ndo' sakuu' nuu' ña vika', te kuví chindiee' ndo' kua'a' ka ne nda'vi kuu'. Te ña taxi' ndo' nda'a' ndu'u jaan', te xaxa' ndu a, saa sakan' te kua'a' ka tu ne yivi' taxi' ña chindani Ndiosí xa'a' ña jaan'. ¹²Kuachi ndii, xiin' tumani' ña chindiee' ndo'ó ne ta'an' e' jaan' ndii, süu' ne jaan' kuiti' taxi' ndo' ña kuní nuu', süu' jaan' ndii xandieni tu ña'a' ndo', te taxi' va nia ña chindani Ndiosí. ¹³Sakan' ña kii' natiin ne jaan' ña chindiee' ña'a' ndo' ndii, saka'nu' nia Ndiosí, kuachi ndii kuní nia saa nia'á ndo'ó ña saxinú xna'a' ndo' tu'un va'a ña ka'an xa'a' Cristo. Te saka'nu' tu nia Ndiosí xa'a' a ña taxi' ndo' kua'a' xu'un' te chindiee' ña'a' ndo', te chindiee' tu ndo' sakuu' ne natiín. ¹⁴Te sakan' tu ka'an va nia xiin' Ndiosí xa'a' ndo', sakan' ña ndani nia ndo'ó xa'a' a ña ni sañu'u' va ña'a' Ndiosí xiin' nda'a' ndo'. ¹⁵Chindani va Ndiosí xa'a' a ña kua'a' va ni xamani' a yoo', te koo' tu'un ña kuví sanakuachi' e' tumani' jaan'.

Naka'an Pablo xa'a' chuun ña ni sakuiso' ña'a' Ndiosí xaa' ra

10 ¹Ka'an nda'vi yu'u, te nduu' Pablo, xiin' ndo'ó saa nii' xaa' Cristo, ña maso kuu' a, te va'a tu nimá a. Sakan' ña xini i kuento ña ka'an sava ndo' ña iyo va i kii' ndu'u' i tein' ndo', ndisu' kii' ndu'u' i tuku' xaan' ndii, tiakú xachi' yu'u' i xa'a' ndo', kachi ndo'. ²Xa'a' a jaan' na ka'an nda'vi i xiin' ndo' ña ndüku' ndo' ña tiakú yu'u' i jaan' kii' koo i tein' ndo', sakan' ña xa yoo ndituni i ña ka'an kaxi' i xiin' ne tiin' kuachi' ndu'u' jaan', ña ka'an nia ña xika' ndu ndee naa xika' ne nduu'

kuenta iin yivi'. ³Kuach*í* ndii, tee' ndee te yivi' iin yivi' nduu' ndu ndii, kúnta'an' ndu naa kúnta'an' ne yivi' iin yivi' yo'o'. ⁴Kuach*í* ndii, ña tiin' ndiaa ndu te kúnta'an' ndu ndii, süu' naa ña tiin' ndiaa ne yivi' iin yivi' nduu' a, süu' jaan' ndii ndiee' mii' Ndiosí nduu' a. Te kumi' a ndiee' te sanduxín a ña ndiee' ña ndiva'a, ⁵te xiin' ña jaan' sandoñu'u' ndu ña xini tuní xini xa'an' ña kumi' ne yivi' iin yivi'. Te ña jaan' taxi' tu ndiee' ndu, te sanduxín ndu sakuu' ña ka'án ñuñu' ña, te xikuítanu' ña nuu' ña ka'án xa'a' Ndiosí. Te ña jaan' tu taxi' ndiee' ndu, te nakasi ndu sakuu' ña xanini ne yivi' iin yivi', te kixin ndiaká ña'a' ndu nuu' Cristo, te kandixa' ña'a' ña. ⁶Te xa yoo tu'va ndu te sando'o' ndu sakuu' ne xaso'o' nuu' Cristo kii' kuni ndu ña xa ñi kandixa' ña'a' sakuu' ndo'ó.

⁷Chuun xa'a' va ndo' saa kuu' ne yivi'. Naa' tuu yoo ka ña xini kaxi' ña ña kuenta Cristo nduu' ña ndii, kuni a ña nakuni tu ña ña kuenta Cristo nduu' tu ndu'u. ⁸Tee' ndee ndee va'a' ndiee' ka ka'án chuun' yu'u vitin xa'a' a ña ñi taxi xto'o' e' ndiee' jaan' nda'a' i ndii, kuäsa' ka'an' nuu' i. Sakan' ña ñi taxi a ndiee' jaan' nda'a' i te sakua'nu' i ndo'ó nuu' ichi' Jesús, te süu' ñi taxi a ndiee' jaan' nda'a' i te satívi' i ndo'ó, ne ñi xini ña'a'. ⁹Te kuni i ña kanini ndo' ña tee' kuni sayi'vi i ndo'ó xiin' tutu, ña ñi ti'vi' i kua'an nda'a' ndo'. ¹⁰Kuach*í* ndii, xini i kuento ña ka'án sava ndo' ndii, vixi va te saxinú e' ña ñi ke'i i nuu' tutu jaan', te ndiee' va tu ka'án ña yoso' nuu' a, ndisu kii' yoo i tein ndo' ndii, iyo va i te küvi tu ndatun' ka'an i, kachi ndo'. ¹¹Sakan' na kuui' kuni i ña kundani tu te ka'án sakan' xa'a' i ña saa nii' ñi ke'i ndiee' i nuu' tutu yo'o' kii' ndu'u' xika' i ndii, nii' sakan' tu ndiee' ka'an i xiin' ndo' kii' koo i mii' ndiee' ndo'.

¹²Sakan' ña koo' kivi' saa ndu naa xaa' te ka'án va'a xa'a' mii' jaan', ñi ndee näkata xiin' mii' tu ndu xiin' te jaan', kuach*í* ndii te ka'án va'a xa'a' mii' jaan', te xa xiin' ta'an' mii' tu ra nakata' xiin' mii' ra ndii, iin te küu' kaxi' nduu' ra. ¹³Ndisu ndu'u ndii, kä'an va'a ndu xa'a' chuun ña xaa' ndu ya'a ka te sakan' saa kuni Ndiosí, süu' jaan' ndii Ndiosí nduu' ña nia'á ndu'u saa kuni a saa ndu chuun nuu' a, te ña jaan' tu ñi xaa sakan', te ñi xaa ndu ndee mii' ndiee' ndo'ó. ¹⁴Xi'na ndu ñi xa'an mii' ndiee' ndo' ña nuu', sakan' na kuui' kuäsa' ya'á ndu ña kuni Ndiosí saa ndu. Kuach*í* ndii xi'na ndu ñi

xa'a' ka'án ndoso' tu'un va'a ña ka'án xa'a' Cristo nuu' ndo'.
 15 Kuäsa' ka'án va'a ndu xa'a' mii' ndu xa'a' chuun ña ni xaa
 tuku te yivi', süu' jaan' ndii ndiatu' ini ndu ña saa ña kua'an
 kua'nu ka ña ini ndo'ó xini ndo' Jesús, te kuví kua'a' ka ndo'
 kumi' ndu ña ndíee' nuu' saa kuní Ndiosí sachuun' ndu. 16 Te
 ndiatu' tu ini ndu ña ku'un ka'an ndoso' ndu tu'un va'a jaan'
 xika' ka te mii' ndíee' ndo'ó, mii' tia'an ku'un ndee iin te yivi',
 te sakan' kä'an va'a ndu xa'a' mii' ndu xa'a' chuun ña ni xaa
 tuku te yivi'. 17 Sakan' ña yoso' a nuu' tutu Ndiosí mii' ka'án
 a ndii: "Naa' kuni ka'an va'a yoo ka xa'a' mii' nia ndii, ndee
 chaa' ka na ka'an va'a nia xa'a' ña ni xaa xto'o e' Ndiosí xa'a'
 nia." Sakan' yoso' a. 18 Kuachi ndii, süu' ne ka'án va'a xa'a' mii'
 nduu' ne keta' va'a nuu' xto'o e' Ndiosí, süu' jaan' ndii ne ka'án
 va'a mii' ña jaan' xa'a' nduu' ne keta' va'a nuu' a.

11 1 Ndiatu' ini i ña kundieni xini' ndo' kuni ndo' yu'u,
 tee' ndee ka'an i ndee naa iin te küu' kaxi'. Va'a ka na
 kundieni xini' ndo' kuni ndo' yu'u. 2 Kuachi ndii, ña xakuñu
 yu'u ndo'ó ndii, ndee nda'a' Ndiosí kuaxi' a. Sakan' ña xa ni
 chituní i ña xiin' iin ndaa' kuiti' te yivi' tunda'a' ndo' saa i, te
 te yivi' jaan' ndii, Cristo nduu' a. Sakan' na kuii' ki' kundia'ka
 i ndo'ó nuu' a ndii, kuní a ña ndoo' koo ndo' ndee naa iin ña'a'
 ña ndu'u' sie ndee xaa' kivi' ña tunda'a' a'. 3 Ndisu xika' nimá
 i ña naa ni xaa' koo' ni xini' xa'an' ri' Eva ndii, kuein' tu kuni
 xa'an' te jaan' ndo'ó, te sasana' ra xini' ndo', te nakoo' ndo' ña
 ita' ni'i ndo' ichi' Cristo. 4 Sakan' ña ndo'ó ndii, kundieni maní'
 xini' ndo' kuu' yoo ka kuaxi' ka'án ndoso' siin' nuu' ndo' xa'a'
 Jesús, te sakan' ña xa ni ka'an ndoso' ndu nuu' ndo' xa'a', te
 natiin' tu ndo' inga espíritu siin' te sakan' Espíritu Santo, ña
 xa ni natiin' ndo', te natiin' ka tu ndo' inga nuu' tu'un siin' te
 sakan' tu'un va'a, ña xa ni ka'an ndoso' ndu nuu' ndo'. 5 Te
 kuäsa' tuu yu'u ña te xanuu' ka nduu' i te sakan' te ka'án mii'
 ña nduu' ra te chuun va ka'án ndoso' jaan'. 6 Tee' ndee süu' iin
 te chuun va xiin' kuento nduu' i, ndisu kumi' i ña chuun xaa'
 ña ndichi ña ni taxí Ndiosí. Te ña jaan' ndii, xa ki'in' ichi' xi
 nia'á ndu a nuu' ndo'.

7 Kuein' tuu ndo' ña ni xaa i kuachi ña ni ki'in i xu'un'
 nda'a' ndo' ki' ni sania'á i ndo'ó tu'un va'a ña ka'án xa'a'
 Ndiosí, sakan' ña ni sanuu' xiin' mii' mii' i te kan'i'i i ndo'ó.
 8 Te nda'a' tuku ti'vi ne nakayá xa'a' Jesús ni ki'in i xu'un',

te ni sania'á i ndo'ó. ⁹Kij' ni ndu'u' i mii' ndiee' ndo' ñaa', te kij' ni kuni yoo ka nduu' ña'a nuu' i ndii, koo' kivi' ni xa'an i vi'e ndee iin ndo' te kakan e nuu' ndo', sakan' ña ne ta'an' e', ne nduu' kuenta Jesús, ne ni kiee ñu'u' Macedonia yo'ó, ni chindjee' yu'u xiin' ña tiaku i. Te ni xanduxa' i, te ni xikan i ña'a nuu' ndee iin ndo', te ni ndee kakan tu e' nuu' ndo'.

¹⁰Saa nii' xiní kaxi' yu'u ña xiní xna'a i ña ndixa xa'a' Cristo ndii, nii' sakan' tu xiní kaxi' i ña ndee iin ne ndiee' nuu' ñu'u' Acaya ñaa' küvi savikuiín yu'u, te nakoo' i ña va'a kuni i xa'a' ña ki'in' i xu'un' te sania'á i ndo'ó. ¹¹Tee' kuein' tuu ndo' ña xaa' i sakan' xa'a' a ña ndäni i ndo'ó. Kuäsa' xachi' sakan' ran', xiní Ndiosí ña ndani kua'a' i ndo'ó.

¹²Ndisu yu'u ndii, saa na xaa' i ña xa xaa' i jaan', sakan' te koo' xachi' a küvi ka'an ninu te ñuñu' xa'a' mii' ra xa'a' ña jaan', te nakata' xiin' mii' ra xiin' ndu. ¹³Sakan' ña te jaan' ndii, te ka'an ndoso' tun vixi kuiti' nduu' ra, te xini xa'an' ra ndo'ó ka'an ra ña te tianu' Cristo sania'á ichi' a nduu' ra, kachi ra. ¹⁴Te koo' a nandaní e' xa'a' ña xaa' te jaan' sakan', kuachi ndii sakan' tu xaa' mii' ña ndiva'a sananduu' xiin' mii' a ndee naa ángele, ña yí'é. ¹⁵Xa'a' a jaan' na kuu' koo' a nandaní tu e' xa'a' ña xaa' te xika' nuu' nuu' ña ndiva'a jaan', ña sananduu' xiin' mii' ra ndee naa te ka'an ndoso' xna'a xa'a' ña ndaku. Ndisu kivi' so'o' ndi'i' ndii, ku'un ra vi'e tundo'o' mii' xata'an ku'un ra xa'a' ña xaa' ra ña jaan'.

**Yo'ó ka'an Pablo ña ndo'o' ra xa'a' a ña nduu'
ra te ka'an ndoso' tu'un va'a xa'a' Jesús**

¹⁶Tuku ni ka'an i xiin' ndo' ña ndee iin ndo' känini ña te küu' kaxi' nduu' i, ndisu tee' ndee sakan' nduu' a ndii, natiin ndo' yu'u kaa' sakan', te sakan' küvi tu ka'an va'a yu'u xa'a' mii' i sie. ¹⁷Te ña xito' ka'an i yo'ó' ndii, süu' xto'o' e' ni ka'an chuun' a xiin' i, süu' jaan' ndii ka'an i ndee naa iin te küu' kaxi', te küvi ka'an va'a i xa'a' mii' i. ¹⁸Xa'a' ña yoo va te ka'an va'a xa'a' mii' xa'a' ña kuu' mii' ra ndii, küvi tu saa yu'u sakan'. ¹⁹Tee' ndee tuu ndo' ña ne kuu' kaxi' nduu' ndo' ndii, kundieni xini' ndo' kuu' te küu' kaxi' jaan'. ²⁰Sakan' ña kundieni xini' ndo' kuu' ndee te tiachuun' ndo'ó, te xa nda'a' ndo'ó tiaku ra, te xini xa'an' tu ra ndo'ó, te sakan' tu xachié xiin' mii' ra nuu' ndo', te ndee sa'ndia' ra nuu' ndo'. ²¹Ka'an'

va nuu' i ka'an i xiin' ndo' ña ndu'u ndii, ya'a kuie ni kuu ndu xiin' ndo', sakan' na ni xaa' ndu naa xaa' te jaan'.

Ndisu naa' inga te yivi' ka'an va'a xa'a' mii' ndii, sakan' tu saa yu'u, tee' ndee ña küu' kaxi' nduu' ña jaan'. ²² ¿Ñáá te vi'e hebreo nduu' te jaan', kachi ra? Suví tu yu'u. ¿Ñáá te ñuu Israel nduu' te jaan', kachi ra? Suví tu yu'u. ¿Ñáá te vi'e Abraham nduu' te jaan', kachi ra? Suví tu yu'u. ²³ Ka'an te jaan' ña te xika' nuu' nuu' Cristo nduu' ra xtun, yu'u ka vi' te sakan' te jaan'. Tee' ndee ka'an i ndee naa iin te küu' kaxi', xa kua'a' ka ni xachuun' yu'u te sakan' te jaan', te xa kua'a' ka tu ichi' xi xaxi' i nda'a' te yivi' te sakan' te jaan', xa kua'a' ka tu ichi' xi naá i vi'e kaa te sakan' te jaan', sakan' tu xa kua'a' ka ichi' xa yoo i kuví i te sakan' te jaan'. ²⁴ U'un ta'an ichi' xa ni suku' yo'o' te Israel yu'u. Te i'in ichi' jaan' ndii, oko xa'un kumi' ichi' ni suku' ra a iin' i. ²⁵ Uní ta'an ichi' xa ni suku' nduku te yivi' yu'u, te iin' ichi' ni kuun yuu' tu te yivi' yu'u, te sakan' tu xa uní ta'an ichi' xa ni ndeka'nu tundo'o' mií kua'an i nuu' miní ka'nu', te ni ndoo i nuu' tikui miní ka'nu' jaan' iin' ndaa' kivi' xiin' iin' ndaa' ñuu. ²⁶ Xa kua'a' va' xaan' xi xa'an i, te ki'in' itia xi xka'ndia i xiin' kua'a' tundo'o'. Xi ndokuein' i xaa' te kui'na', te sakan' tu xi ndokuein' i xaa' te ñuu mij' i, te xa xi ndokuein' tu i xaa' te tuku'. Sakan' tu xi ndokuein' i ñuu ka'nu', uun mii' taxin' kaa', uun nuu' miní ka'nu', te xa xi ndokuein' tu i tein te xini xa'an' ka'an ña te xika' ichi' Jesús xiin' e' nduu' ra. ²⁷ Xa kua'a' va' tu xi xachuun' i, sakan' na ni xavi va' i, te xa kua'a' tu ichi' ni kixin' i ndee sie, te ki'in' tu ichi' ni xi'i va' i soko, te ni ichi' tu i tikui, te xa ki'in' tu ichi' ni xixi i ndee sie sakan' na ni yoo nditia i, te sakan' tu xa ki'in' ichi' ni yoo toto i, te ni xini vixin' va' i. ²⁸ Te süu' xa ña jaan' kuiti' ndo'o' i, süu' jaan' ndii saa kivi' kua'an ndi'ni kua'a' ka i xa'a' sakuu' ne nakaya xa'a' Jesús. ²⁹ Sakan' na kuu' ki' koo' ndiee' sava ndo'ó nuu' ichi' Jesús ndii, ndee naa koo' tu ndiee' yu'u, te kii' kaviko' ne yivi' yoo ka nduu' ndo'ó te xaa' ndo' kuachi' ndii, sanasaá' va' nia yu'u.

³⁰ Naa' yoo iin' xa'a' ña kuní a ka'an va'a i xa'a' mii' i ndii, kuví saa i sakan' xa'a' a ña nia'a' ña koo' xachi' ndiee' i. ³¹ Sakan' ña Ndiosí, ña xata'an saka'nu' e' ndee ndi'i' ni kivi', yuva' xto'o' e' Jesucristo, xini ña süu' xini xa'an' i. ³² Ki' ni xika' i ñuu Damasco ndii, iin' te ni xa'ndia chuun' nuu' ñuu

jaan', te ni chindu'u' rey te nani' Areta ndii, ni ka'an chuun' ra xiin' te xito' yi'e' nuu jaan', ndiaa ni te natiin ra yu'u. ³³Ndisu ni chindiee' sava ne yivi' yu'u, te ni keta i toko' nama nuu jaan' mii' yoo iin ventana. Ni sko'ni' nia yu'u tixin iin ika', te ni nuu i. Sakan' te ni kuvi ni kaku i nda'a' te nuu jaan'.

**Ka'an Pablo xa'a' na ni satuví xto'o e'
nuu' ra xiin' xa'a' na ndo'o' ra**

12 ¹Na ndaku nduu' a na koo' xata' a na ka'an va'a e' xa'a' mii' e', ndisu yu'u ndii, kuni a na ka'an i xa'a' na ni satuví xto'o e' nuu' i xiin' na ni sakuni' a yu'u. ²Xini yu'u iin te yivi', te ini xini Cristo, na xa kua'an uxi kumi' kuiya ndii, ni naka na'a' Ndiosí ndee ndivi' uni, ndee mii' ndu'u' a. Xini i naa' ni xa'an ra xiin' nu'u' nde'i ra, uun xiin' nimá kuiti' ra ni xa'an ra. Xini yu'u. Iin ndaa' Ndiosí kuiti' xini na jaan'. ³(Xini i naa' ni xa'an ra xiin' nu'u' nde'i ra, uun xiin' nimá kuiti' ra ni xa'an ra. Xini yu'u. Iin ndaa' Ndiosí kuiti' xini na jaan'.) Ndisu xini yu'u xa'a' te yivi' jaan' ⁴na ni naka na'a' Ndiosí ndee ndivi' mii' ndu'u' a, mii' ndatun' xava'a kaa'. Te ikan' ni xini so'o ra tu'un na xini mii' kuiti' Ndiosí ka'an a, te koo' ndee iin ne yivi' ne kande'i' ka'an na jaan'. ⁵Xa'a' te yivi' jaan' ndii, kuvi ka'an va'a i, ndisu saa i sakan' xa'a' mii' i. Sakan' na xa'a' mii' i ndii, ka'an va'a i xa'a' na nia'a na koo' xachi' ndiee' i kuiti'. ⁶Sakan' na kuii' tee' ndee ka'an va'a i xa'a' mii' i ndii, süu' iin te küu' kaxi' kunduü i, kuachi ndii na ndaku nduu' a ka'an i. Ndisu xaa' i na jaan', sakan' te kanini ne yivi' xa'a' i na iin te koo' chukuu' ya'a ka nduu' i te sakan' saa xini ne jaan' xaa' i, uun te sakan' na xini so'o nia ka'an i. ⁷Te koto ka ka'an va'a ya'a i xa'a' mii' i xa'a' na ndatun' koo' chukuu' na ni xini i, na ni nia'a Ndiosí nuu' i jaan' ndii, ni kaní iin na u'vi iin' i ndee naa ki'vi iñu', te na xika' nuu' nuu' na ndiva'a nduu' na sando'o' yu'u jaan', sakan' te ka'an va'a ya'a i xa'a' mii' i. ⁸Te xa uni ichi' ni ka'an nda'vi i xiin' xto'o e' Ndiosí na tava' na'a' a, ⁹ndisu ni ka'an a xiin' i ndii: "Na kundani i yo'ó kuiti' nduu' na kuni nuu' un', sakan' na na ndiee' i ndii, nia'a va'a ya'a ka a kii' koo' na ndiee' ne yivi'", ni kachi a. Xa'a' a jaan' na ndee chaa' ka va'a kuni i, te ka'an va'a i xa'a' na nia'a na koo' na ndiee' i, sakan' te nia'a va'a ka i na na ndiee' Cristo xiko ni'i' yu'u. ¹⁰Sakan' na kuii' va'a kuni i

kii' kōo' ña ndiee' i, uun kii' ka'án k̄in̄i ne yivi' xiin' i, uun kii' natiín i, uun kii' mii' kuu' ne yivi' xiin' i, uun kii' ndo'o' i xa'a' a ña xaa' i chuun nuu' Cristo. Sakan' ña kii' kōo' ka ña ndiee' i ndii, sakan' te nduu' i te ndiee' ka xaa' Ndiosí.

¹¹ Nī kuu' i ndee' naa iin̄ te küu' kaxi' kii' nī ka'an va'a i xa'a' mii' i nuu' ndo', ndisu ndo'ó kumi' kuachi' xa'a' ña jaan'. Kuachi' ndii ndo'ó nduu' ne nī kun̄i a ka'an va'a xa'a' i, sakan' ña tee' ndee kōo' nduu' xachi' i ndii, küni kachi' a jaan' ña xanuu' ka i sie nuu' te ka'án mii' ña nduu' ra te chuun va ka'án ndoso' jaan'. ¹² Sakan' ña ña nia'á ña te tianu' xna'a Cristo sania'á ichi' a nduu' ndu ndii, ña yo'o' nduu' a, xiin' ña kuie in̄i nī kundieni ndu nuu' sakuu' ña ndo'o' ndu nī xaa ndu chuun ka'nu' mii' ndiee' ndo', te nī xaa tu ndu ña nandan̄i va ne yivi', te nī xaa tu ndu ña nia'á ña yoo ndiee' Ndiosí xiin' ndu. ¹³ ¿Ndee ña va'a nī xaa i xa'a' inga ne nakayá xa'a' Jesús, tuu ndo', ña nī xaa' i xa'a' ndo'ó? Suu' ña nī xaa kuiti' i xa'a' ndo' ndii, ña ndee iin̄ ña kutiaku i nī xikan̄ i nuu' ndee iin̄ ndo'. ¡Koo' ka'nu' in̄i ndo' xiin' i naa' iin̄ kuachi' chie va nduu' ña jaan', tuu ndo'!

Ka'án Pablo ña ku'un ndi'e' ra ichi' ña un̄i ñuu' Corinto

¹⁴ Koto' ndo', xa sakoo' tu'va xiin' mii' i, te ku'un ndi'e' nī tukuu' i mii' ndiee' ndo' ichi' ña un̄i, ndisu kakan̄ nī tukuu' i ña kutiaku i nuu' ndee iin̄ ndo' vitin̄. Sakan' ña süu' ña kumi' ndo' xika' ndikún i, süu' jaan' ndii ndo'ó ndi'nī i xa'a'. Sakan' ña iin̄ yuva' ndii, süu' ne kual̄i si'e ra taxa'a' xu'un' ña kun̄i nuu' ra, süu' jaan' ndii mii' ra taxa'a' ña kun̄i nuu' si'e ra jaan'. ¹⁵ Te yu'u ndii, xa yoo i sandi'i' i sakuu' ña kumi' i xa'a' ndo' xa'a' a ña ndanī i ndo'ó. Te süu' ña kumi' i jaan' kuiti', süu' jaan' ndii ndee mii' ñu'u' nde'i' i ndii xa yoo i sanakua'a e xa'a' ña va'a ndo'ó. Tee' ndee na saa kivi' ndanī kua'a' ka i ndo'ó ndii, so'o' sie ka ndanī ndo'ó yu'u' i'in̄ kivi' kua'an. ¹⁶ Tee' ndee nī xikan̄ i ndee iin̄ ña kutiaku i nuu' ndo', ndisu ka'án sava ndo' ña xa'a' ña chuun va i ndii, nī xinī xa'an' siki' i ndo'ó. ¹⁷ ¿Ñáá tuu ndo' ña nī xinī xa'an' i ndo'ó xiin' nda'a' sava ñanī e', te nī tiv̄i' i mii' ndiee' ndo' jaan'? ¹⁸ Nī ka'an nda'vi i xiin' Tito, te nī tiv̄i' ña'a' i xiin' inga ka ñanī ta'an' e', te nī xa'an ra mii' ndiee' ndo'. ¿Ñáá tuu ndo' ña nī xinī xa'an' te jaan' ndo'ó? Xiní ndo'ó ña iin̄ kachi xanini ndu, te iin̄ ndaa' tu' ichi' ndikún ndu.

¹⁹ Tee' kusaa' xanini ka ndo' ña ka'án ndu ña jaan' xa'a' ña naka'án ndu xa'a' mii' ndu, süu' sakan' nduu' a, süu' jaan' ndii ka'án i sakan' xiin' ndo' nuu' Ndiosí xa'a' a ña nduu' i te tianu' Cristo. Ne ta'an' mani' mii' i, sakuu' ña xaa' ndu jaan' ndii, xaa' ndu a, te kuví ku'a'nu na ku'a'nu ka ndo' nuu' ichi' Jesús. ²⁰ Sakan' ña xika' nimá i ña kii' xaa' i mii' ndiee' ndo' ndii, kuein' kuäsa' ndiee' va'a ndo' saa ndiatu' ini yu'u, tee' kuein' tu ni ndee yu'u ndii, kuäsa' naá va'a nimá i xini ndo'ó kii' xaa' i mii' ndiee' ndo' jaan' ndee naa ndiatu' ini ndo'. Sakan' ña tee' kuein' ndiee' ti'vi ndo', tee' ndasi' nuu' ndo' xini ta'an' ndo', tee' xi'é ndo' xini ta'an' ndo', tee' nata'vi' ta'an' ndo', tee' ka'án ndo' tun vixi tein ndo', tee' chichi' ndo' ne yivi' xata' nia, tee' ñuñu' tu ndo', tee' so'o ni tu ndo'. ²¹ Te sakan' tu xika' nimá i ña kii' ku'un ndi'e' i mii' ndiee' ndo' ndii, tee' kuein' kuka'an nuu' i nuu' Ndiosí, xa'a' ndo'ó xa'a' kuachi ndo', tee' kuein' kuni a kuaku i xa'a' kua'a' ne ni xaa kuachi saa', te tia'an nama nia nimá nia xa'a' kuachi nia, naa kuu' ña kuu' xe'na' nia, xiin' ña kumi' nia musa nia, xiin' ña kini kuu' nia xiin' iin' nia.

Ka'án Pablo saa saa e' te kuni e' ña xika' xna'a e' ichi' Cristo

13 ¹ Ña yo'o' nduu' ichi' ña uni ña ku'un i mii' ndiee' ndo'. Xiní ndo' ña ka'án tu'un Ndiosí ndii: “Kii' chindu'u' e' kuachi xa'a' iin ne yivi' ndii, kuni a ña ko'o uvi ta'an', uun uni ta'an ne ndiee yu'u', te sakan' kuví kuni'ani kuachi jaan'”, kachi a. ² Kii' ni xa'an i mii' ndiee' ndo' saa' ndii, xa ni sakuni' i ndo'ó, ne ni xaa' kuachi jaan'. Te vitin ña xika' ndu'u' i ndii, sakuni' ni tukuu' i yoo ka xaa' ka kuachi, xiin' sakuu' inga ne xa xa'a' xaa' tu a ña kundu'u i te ka'nu' ini xa'a' nia kii' xaa' tukuu' i mii' ndiee' ndo', ³ sakan' ña kuni' ndo' ña nia'a i ndo'ó naa' ndixa xna'a ña Cristo tianu' yu'u. Te Cristo ndii, kuäsa' ii' kuu' a jaan' xiin' ndo', süu' jaan' ndii ndiee' xa'ndia chuun' a nuu' ndo'. ⁴ Kuachi ndii, tee' ndee köo' ña ndiee' Cristo jaan' kii' ni xi'i a nuu' krusín, ndisu vitin ndii, xiin' ña ndiee' Ndiosí tiaku a. Te sakan' tu ndu'u vitin ndii, tee' ndee köo' ña ndiee' ndu ndee naa ni ndo'o ña jaan' ndii, Ndiosí taxi' tu ña ndiee' ndu'u, te xachuun' ndu tein ndo'ó.

⁵ Chuun xa'a' ndo' naa' ndixa xna'a xika' ndo' saa ka'án tu'un va'a xa'a' Jesús, te koto ku'a' xiin' mii' mii' ndo' nuu'

ñā jaan'. ¿Ñáá xāa' ká ndo' kuenta ñā yoo Jesucristo xiin' ndo'? Te naa' kōo' ñā nia'á ñā yoo ñā jaan' xiin' ndo' ndii, kōo' a yoo xiin' ndo'. ⁶Ndisu ndiatu' iní yu'u ñā xiní ndo' ñā ndu'u ndii, yoo ñā nia'á ñā yoo a xiin' ndu. ⁷Te ka'án va ndu xiin' Ndiosí xa'a' ndo' ñā sãa ndo' ndee iin ñā nia'a. Ndisu süu' xaa' ndu sakan' xa'a' ñā kuní ndu ñā ka'an va'a ne yivi' xa'a' ndu, süu' jaan' ndii xaa' ndu sakan', te sãa ndo'ó ñā va'a, te'e' ndee kanini ne yivi' ñā kōo' ñā nia'á ñā yoo ndiee' Cristo xiin' ndu. ⁸Kuachi ndii kōo' kivi' nakaši ndu ñā ndixa xa'a' Cristo, süu' jaan' ndii chi'ni' xiin' mii' kuiti' ndu xa'a' ñā ndixa jaan'. ⁹Xa'a' a jaan' na va'a va kuni ndu ñā ndu'u kōo' ndiee', te ndo'ó nduu' ne yoo ka ndiee'. Te ka'án ka ndu xiin' Ndiosí ñā na taxí na taxi' a ñā so'o xinu xachi' ndo' sãa nii' kuní a. ¹⁰Sakan' na kuii' ke'i i tutu yo'o' ñā kuní kã xaa' i mii' ndiee' ndo', sakan' te kii' xaa' i ñaa' ndii, xaku ndiee' kuu' i xiin' ndo' xiin' ndiee' ñā ni taxí xto'o e' nda'a' i. Sakan' ñā süu' ni taxí a ndiee' nda'a' i te sanduxín i ndo'ó, süu' jaan' ndii ni taxí ña'a' a te sakuu'nu' i ndo'ó nuu' ichi' Jesús.

Ñā ndeji' Pablo so'o' ndi'i'

¹¹Ne ta'an' maní i, mii' so'o' ndi'i' yo'o' ndii, ka'án ka i xiin' ndo' ñā sii' kundiee ndo', te saxinu tu ndo' ñā kunduu xachi' ndo' sãa kuní Ndiosí, te na sandieni ta'an' tu ndo' xiin' ñā ka'án i yo'o'. Sakan' tu iin ndaa' kunaan nimá sakuu' ndo', te kundiee maní xiin' ta'an' ndo'. Te sakan' Ndiosí, ñā ndani yoo', te taxi' tu a ñā maní a yoo xiin' e', na koo na a xiin' ndo'. ¹²Chito nuu' ta'an' ndo' kuenta Jesús, te xiin' ñā jaan' nakuatu ta'an' ndo'. ¹³Sakuu' ne nduu' kuenta Jesús, ne ndiee' yo'o', ti'vi' cha'an' ndo'. ¹⁴Te na sañu'u' na xto'o e' Jesucristo sakuu' ndo'ó, te na koo tu ñā ndani Ndiosí xiin' ndo', te sakan' tu na kundiee ti'vi' sakuu' ndo' xaa' Espíritu Santo. Sakan' na kunduu a.